

Chambre des représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1998 - 1999 (*)

17 MARS 1999

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 30 juillet 1981
tendant à réprimer certains actes
inspirés par le racisme ou la
xénophobie, ainsi que la loi du 23
mars 1995 tendant à réprimer la
négation, la minimisation,
la justification ou l'approbation du
génocide commis par le régime
national-socialiste allemand pendant
la seconde guerre mondiale**

AMENDEMENTS

N° 38 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS

Art. 2

**Dans l'article 5bis proposé, remplacer les
mots «conformément à l'article 33 du Code pénal»
par les mots «visée à l'article 31 du Code pénal».**

Voir:

- 1934 - 98 / 99 :

- N° 1 : Proposition de loi de MM. Reynders, De Clerck, Eerdekins, Landuyt, du Bus de Warnaffe, Dewael, Deleuze, Mme Van de Castele et M. Tavernier.
- N° 2 et 3 : Amendements.

(*) Cinquième session de la 49ème législature

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1998 - 1999 (*)

17 MAART 1999

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van
30 juli 1981 tot bestraffing van
bepaalde door racisme en xenofobie
ingegeven daden alsmede van de wet
van 23 maart 1995 tot bestraffing van
het ontkennen, minimaliseren of
goedkeuren van de genocide die
tijdens de tweede wereldoorlog door
het Duitse nationaal-socialistische
regime is gepleegd**

AMENDEMENTEN

Nr. 38 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.

Art. 2

**In het voorgestelde artikel 5bis, de woorden
«overeenkomstig artikel 33 van het Strafwetboek»
vervangen door de woorden «zoals bedoeld in ar-
tikel 31 van het Strafwetboek».**

Zie:

- 1934 - 98 / 99 :

- Nr. 1 : Wetsvoorstel van de heren Reynders, De Clerck, Eerdekins, Landuyt, du Bus de Warnaffe, Dewael, Deleuze, mevrouw Van de Castele en de heer Tavernier.
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen.

(*) Vijfde zitting van de 49ste zittingsperiode

N° 39 DE M. LAERMANS ET CONSORTS

Art. 2bis (*nouveau*)**Insérer un article 2bis, libellé comme suit:**

«Art. 2bis. — Un article 5ter, libellé comme suit, est inséré dans la même loi:

«Art. 5ter. — L'interdiction visée à l'article 5bis ne peut être prononcée en première instance qu'après que le juge a recueilli l'avis préjudiciel conforme et unanime d'un collège de trois juges de la cour d'appel du ressort concerné, collège dont le président de cette cour fait partie.

Cette interdiction est conditionnelle ou effective. Elle ne peut être prononcée que si l'accusé a déjà été condamné sur la base de la loi sur le racisme. La période d'interdiction ne peut jamais excéder la durée de la peine principale.».

JUSTIFICATION

Il entre manifestement dans les intentions des auteurs de la proposition de loi de nuire à leur concurrent politique, à savoir le *Vlaams Blok*, en particulier en privant ses mandataires de leur mandat politique par la voie judiciaire. Cela signifie que pour la première fois dans l'histoire, des parlementaires pourront être exclus sur la base de leurs convictions politiques. On peut difficilement imaginer atteinte plus grave aux principes démocratiques et aux conventions internationales en matière de droits de l'homme et de droits politiques.

Si une telle mesure devait tout de même être approuvée par une majorité, le *Vlaams Blok* souhaite qu'elle soit prise avec la plus grande rigueur possible. Il est en effet inadmissible qu'un juge quelconque prive à sa guise des personnes de leur mandat en raison de leurs opinions politiques «incorrectes». D'autres juges doivent être associés à cette décision. Il convient également de prévoir de telles garanties pour les autres interdictions qui reviennent à priver des mandataires de leur gagne-pain.

Le *Vlaams Blok* souhaite par ailleurs que ces peines accessoires soient diversifiées, de manière à ce que l'on évite autant que possible de priver des mandataires de leur gagne-pain. C'est ainsi qu'une première condamnation sur la base de la législation sur le racisme ne pourrait jamais entraîner d'interdiction (du droit d'exercer un mandat, une fonction publique,...). Il convient également de permettre au juge de prononcer cette interdiction conditionnellement. La période d'interdiction ne pourrait jamais excéder la durée de la peine principale. L'intéressé devrait pouvoir reprendre ensuite l'exercice de son mandat.

Aux termes de l'article 33 actuel, des condamnés peuvent encourir une interdiction de cinq à dix ans à titre de peine accessoire. Cela signifie qu'un mandataire politique ayant fait une déclaration donnée peut se voir infliger une

Nr. 39 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.

Art. 2bis (*nieuw*)**Een artikel 2bis invoegen, luidend :**

«Art. 2bis. — In dezelfde wet wordt een artikel 5ter ingevoegd, luidend :

«Art. 5ter. — Tot de ontzetting bedoeld in artikel 5bis kan in eerste aanleg enkel worden besloten nadat de rechter een overeenkomstig en unaniem prejudicieel advies heeft ingewonnen van een college van drie rechters van het hof van beroep van het betrokken ressort, waarvan de voorzitter van het hof van beroep van het betrokken ressort, waarvan de voorzitter van het hof van beroep deel uitmaakt.

Deze ontzetting is voorwaardelijk of effectief. Zij is enkel mogelijk wanneer de beschuldigde reeds eerder werd veroordeeld op basis van de wet op het racisme. De periode van ontzetting kan nooit langer zijn dan de termijn van de hoofdstraf.».

VERANTWOORDING

Het is kennelijk de bedoeling van de indieners om hun politieke concurrent, met name het *Vlaams Blok*, te schaden, meer bepaald door via gerechtelijke weg de mandatarissen te beroven van hun politiek mandaat. Eén en ander betekent dat, voor de eerste maal in de geschiedenis, parlementsleden zullen kunnen worden uitgestoten op basis van hun politieke overtuiging. Een grotere aantasting van de democratische beginselen en van de internationale verdragen inzake mensenrechten en politieke rechten is nauwelijks denkbaar.

Mocht voor een dergelijke maatregel toch een meerderheid gevonden worden, dan wenst het *Vlaams Blok* dat zulke maatregel gepaard zou gaan met de grootst mogelijke zorgvuldigheid. Het kan immers niet zijn dat een willekeurige rechter naar eigen goeddunken mensen zou beroven van hun mandaat omwille van hun 'foute' politieke mening. Daarbij moeten andere rechters betrokken worden. Ook voor de andere ontzettingen die neerkomen op broodroof moeten dergelijke waarborgen worden ingebouwd.

Daarnaast wenst het *Vlaams Blok* dat deze bijkomende straffen gediversifieerd zouden worden, zodat broodroof zoveel mogelijk zou vermeden worden. Zo zou een eerste veroordeling op basis van de racismewetgeving nooit tot een ontzetting (uit een mandaat, openbaar ambt, ...) mogen leiden. Ook moet de rechter in de mogelijkheid gesteld worden deze ontzetting voorwaardelijk uit te spreken. De periode van ontzetting mag ook nooit langer zijn dan de hoofdstraf. Nadien moet de betrokkenen zijn mandaat opnieuw kunnen opnemen.

Volgens het huidige artikel 33 kunnen veroordeelden als bijkomende straf een ontzetting oplopen van 5 tot 10 jaar. Dit betekent dat een politieke mandataris voor een bepaalde uitspraak een kleine boete kan krijgen, maar tegelijk ook

petite amende, mais également se voir interdire d'exercer son mandat pendant cinq ans (au moins). Il y a donc une énorme disproportion entre la peine principale et la peine accessoire. Prononcer une telle peine revient d'ailleurs à briser la carrière d'une personne. Cette sanction n'est pas proportionnelle aux faits commis, à savoir l'expression d'une opinion considérée comme incorrecte.

N° 40 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
(Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

Dans l'article 5ter proposé, remplacer les mots «l'article 5bis» par les mots «l'article 31, 1°, 2°, 5° et 6°, du Code pénal».

JUSTIFICATION

L'amendement présenté en ordre principal porte sur toutes les interdictions prévues à l'article 31. Le présent sous-amendement tend à autoriser uniquement les interdictions pouvant avoir une incidence sur les revenus de l'intéressé.

N° 41 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
(Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

Dans l'article 5ter proposé, remplacer les mots «l'article 5bis» par les mots «l'article 31, 1°, 2° et 6°, du Code pénal».

JUSTIFICATION

L'amendement présenté en ordre principal porte sur toutes les interdictions prévues à l'article 31. Le présent sous-amendement concerne uniquement les interdictions pouvant avoir une incidence sur les revenus de l'intéressé, à l'exception de celle ayant trait aux aspects relevant du droit de la famille.

N° 42 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
(Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

Dans l'article 5ter proposé, remplacer les mots «l'article 5bis» par les mots «l'article 31, 1°, 2° et 5°, du Code pénal».

JUSTIFICATION

L'amendement présenté en ordre principal porte sur toutes les interdictions prévues à l'article 31. Le présent sous-

een ontzetting uit zijn mandaat voor (minstens) vijf jaar. Op die manier ontstaat er een enorme disproportie tussen de hoofdstraf en de bijkomende straf. Een dergelijke straf komt overigens neer op het breken van iemands loopbaan. Dit staat niet in verhouding tot de gepleegde feiten, met name het uiten van een verkeerde mening.

Nr. 40 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
(Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, de woorden «artikel 5bis» vervangen door de woorden «artikel 31, 1°, 2°, 5° en 6° van het Strafwetboek».

VERANTWOORDING

Het hoofdamendement slaat op alle ontzettingen van artikel 31. Met dit subamendement beogen we enkel de ontzettingen die een weerslag kunnen hebben op de inkomenssituatie van betrokkene, mogelijk te maken.

Nr. 41 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
(Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, de woorden «artikel 5bis» vervangen door de woorden «artikel 31, 1°, 2°, 6° van het Strafwetboek».

VERANTWOORDING

Het hoofdamendement slaat op alle ontzettingen van artikel 31. In dit subamendement gaat het enkel om de ontzettingen die een weerslag kunnen hebben op de inkomenssituatie van betrokkene, behalve die welke te maken heeft met aangelegenheden inzake familierecht.

Nr. 42 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
(Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, de woorden «artikel 5bis» vervangen door de woorden «artikel 31, 1°, 2°, 5° van het Strafwetboek».

VERANTWOORDING

Het hoofdamendement slaat op alle ontzettingen van artikel 31. In dit subamendement gaat het enkel om de

amendement concerne uniquement les interdictions pouvant avoir une incidence sur les revenus de l'intéressé, à l'exception de celle ayant trait au service dans l'armée.

N° 43 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
(Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

Dans l'article 5ter proposé, remplacer les mots «l'article 5bis» par les mots «l'article 31, 1° et 2°, du Code pénal».

JUSTIFICATION

L'amendement présenté en ordre principal porte sur toutes les interdictions prévues à l'article 31. Le présent sous-amendement concerne uniquement les interdictions ayant trait à l'exercice de fonctions, emplois ou offices publics ou au droit d'éligibilité.

N° 44 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
(Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

Dans l'article 5ter proposé, remplacer les mots «visée à l'article 5bis» par les mots «d'exercer un mandat politique ou du droit d'éligibilité».

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à limiter la mesure de rigueur à l'exercice des mandats politiques et au droit d'éligibilité. Nous estimons qu'il faut certainement protéger le droit à la liberté d'expression dans le chef des hommes politiques.

N° 45 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
(Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

Dans l'article 5ter proposé, remplacer les mots «visée à l'article 5bis» par les mots «d'exercer un mandat politique ou du droit d'éligibilité pour un organe parlementaire».

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à limiter la mesure de rigueur à l'exercice des mandats politiques et au droit d'être élu à un mandat parlementaire. Il va de soi que la liberté de parole des parlementaires doit être protégée au maximum. Il est certainement souhaitable de prévoir, en tout cas pour cette catégorie, une procédure comportant une question préjudicelle à la cour d'appel.

ontzettingen die een weerslag kunnen hebben op de inkomenssituatie van betrokkenen, behalve die welke te maken heeft met de bedieningen bij het leger.

Nr. 43 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
(Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, de woorden «artikel 5bis» vervangen door de woorden «artikel 31, 1°, 2° van het traivetboek».

VERANTWOORDING

Het hoofdamendement slaat op alle ontzettingen van artikel 31. In dit subamendement gaat het enkel om de ontzettingen die te maken hebben met het vervullen van openbare ambten, bedieningen of betrekkingen of met het recht verkozen te worden.

Nr. 44 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
(Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, de woorden «bedoeld in artikel 5bis» vervangen door de woorden «uit een politiek mandaat of uit het recht verkozen te worden».

VERANTWOORDING

Via dit amendement wordt de zorvuldigheidsmaatregel beperkt tot politieke mandaten en tot het recht verkozen te worden. Wij zijn van oordeel dat zeker het recht op vrije meningsuiting van politici moet beschermd worden.

Nr. 45 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
(Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, de woorden «bedoeld in artikel 5bis» vervangen door de woorden «uit een parlementair mandaat of uit het recht verkozen te worden voor een parlementair orgaan».

VERANTWOORDING

Via dit amendement wordt de zorvuldigheidsmaatregel beperkt tot parlementaire politieke mandaten en tot het recht om voor een parlementair orgaan verkozen te worden. Dat de «freedom of speech» voor parlementsleden maximaal moet beschermd worden, hoeft geen betoog. Zeker voor deze categorie is een procedure via een prejudiciële vraag aan het hof van beroep wenselijk.

N° 46 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
(Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

A l'article 5ter proposé, supprimer les mots «et unanime».

JUSTIFICATION

Il s'agit de modifier la procédure afin que l'avis ne doive pas être unanime.

N° 47 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
(Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

A l'article 5ter proposé, supprimer les mots «conforme et unanime».

JUSTIFICATION

Il s'agit de modifier la procédure afin que l'avis ne doive être ni unanime ni conforme.

N° 48 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
(Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

A l'article 5ter proposé, supprimer les mots «, collège dont le président de cette cour fait partie».

JUSTIFICATION

Il s'agit de modifier la procédure afin que le président de la cour d'appel ne doive pas nécessairement faire partie du collège.

N° 49 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
(Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

Dans l'article 5ter, alinéa 2, proposé, supprimer la deuxième phrase.

JUSTIFICATION

Le présent sous-amendement a pour objet de supprimer la condition de la récidive.

Nr. 46 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
(Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, de woorden «en unaniem» weglaten.

VERANTWOORDING

Er wordt een wijziging aangebracht aan de procedure : het advies dient niet langer unaniem te zijn.

Nr. 47 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
(Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, de woorden «overeenkomstig en unaniem» weglaten.

VERANTWOORDING

Er wordt een wijziging aangebracht aan de procedure : het advies dient niet langer unaniem en zelfs niet overeenkomstig te zijn.

Nr. 48 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
(Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, de woorden «waarvan de voorzitter van het hof van beroep deel uitmaakt» weglaten.

VERANTWOORDING

Wijziging van de procedure : de voorzitter van het hof van beroep dient niet noodzakelijk meer deel uit te maken van het college.

Nr. 49 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
(Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, tweede lid, de tweede zin weglaten.

VERANTWOORDING

In dit subamendement wordt de recidivevereiste weggelaten.

N° 50 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
 (Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

Dans l'article 5ter, alinéa 2, proposé, supprimer les première et deuxième phrases.

JUSTIFICATION

Le présent sous-amendement a pour objet de supprimer la condition de la récidive, mais aussi la possibilité de prononcer une interdiction conditionnelle.

N° 51 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
 (Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

À l'article 5ter, alinéa 2, proposé, apporter les modifications suivantes:

A) supprimer la deuxième phrase;

B) Remplacer les mots «ne peut jamais excéder la durée de la peine principale» par les mots « ne peut être inférieure à huit jours ni supérieure à deux ans.».

JUSTIFICATION

L'amendement principal porte à nouveau sur toutes les interdictions prévues à l'article 31 du Code pénal. Le présent sous-amendement vise à supprimer la condition de récidive et à modifier les délais.

N° 52 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
 (Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

Dans l'article 5ter, alinéa 2, proposé, remplacer les deuxième et troisième phrases par les phrases suivantes:

«La période d'interdiction ne peut être inférieure à huit jours ni supérieure à deux ans. En cas de récidive, cette période ne peut excéder trois ans.».

JUSTIFICATION

L'amendement principal porte à nouveau sur toutes les interdictions prévues à l'article 31 du Code pénal. Le présent sous-amendement vise à supprimer la condition de récidive et à modifier les délais.

Nr. 50 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
 (Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, tweede lid, de eerste en tweede zin weglaten.

VERANTWOORDING

In dit subamendement wordt de recidivevereiste weggelaten, alsook de mogelijkheid om iemand voorwaardelijk uit zijn rechten te ontzetten.

Nr. 51 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
 (Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel de volgende wijzigingen aanbrengen :

A) De tweede zin weglaten.

B) De woorden «kan nooit langer zijn dan de termijn van de hoofdstraf» **vervangen door de woorden** «bedraagt minstens 8 dagen en maximum 2 jaar.».

VERANTWOORDING

Het hoofdamendement slaat opnieuw op alle ontzettingen van artikel 31. In dit subamendement wordt de recidivevereiste weggelaten en worden wijzigingen aangebracht aan de termijnen.

Nr. 52 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
 (Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, tweede lid, de tweede en derde zin vervangen als volgt :

«De periode van ontzetting bedraagt minstens 8 dagen en maximum 2 jaar. Bij recidive bedraagt deze periode maximum drie jaar».

VERANTWOORDING

Het hoofdamendement slaat opnieuw op alle ontzettingen van artikel 31. In dit subamendement wordt de recidivevereiste weggelaten en worden wijzigingen aangebracht aan de termijnen.

N° 53 DE M. LAEREMANS ET CONSORTS
 (Sous-amendement à l'amendement n° 39)

Art. 2bis

Dans l'article 5ter, alinéa 2, proposé, remplacer les deuxième et troisième phrases par les phrases suivantes:

«La période d'interdiction ne peut être inférieure à huit jours ni supérieure à trois ans.».

JUSTIFICATION

Le présent sous-amendement vise à supprimer la condition de récidive et à modifier les délais.

Nr. 53 VAN DE HEER LAEREMANS c.s.
 (Subamendement op amendement nr. 39)

Art. 2bis

In het voorgestelde artikel 5ter, tweede lid, de tweede en derde zin vervangen als volgt :

«De periode van ontsnapping bedraagt minstens 8 dagen en maximum 3 jaar.».

VERANTWOORDING

In dit subamendement wordt de recidivevereiste weggeleggen en worden wijzigingen aangebracht aan de termijnen.

B. LAEREMANS
 G. ANNEMANS
 I. LOWIE
 F. DE MAN
 F. VAN DEN EYNDE
 J. VAN DEN BROECK
 J. SPINNEWYN